

HR-2010-1427-A
Sluttoppgjørdommen

Professor dr juris Lasse Simonsen

UNIVERSITETET
I OSLO

1 Tvisten i HR-2010-1427 A

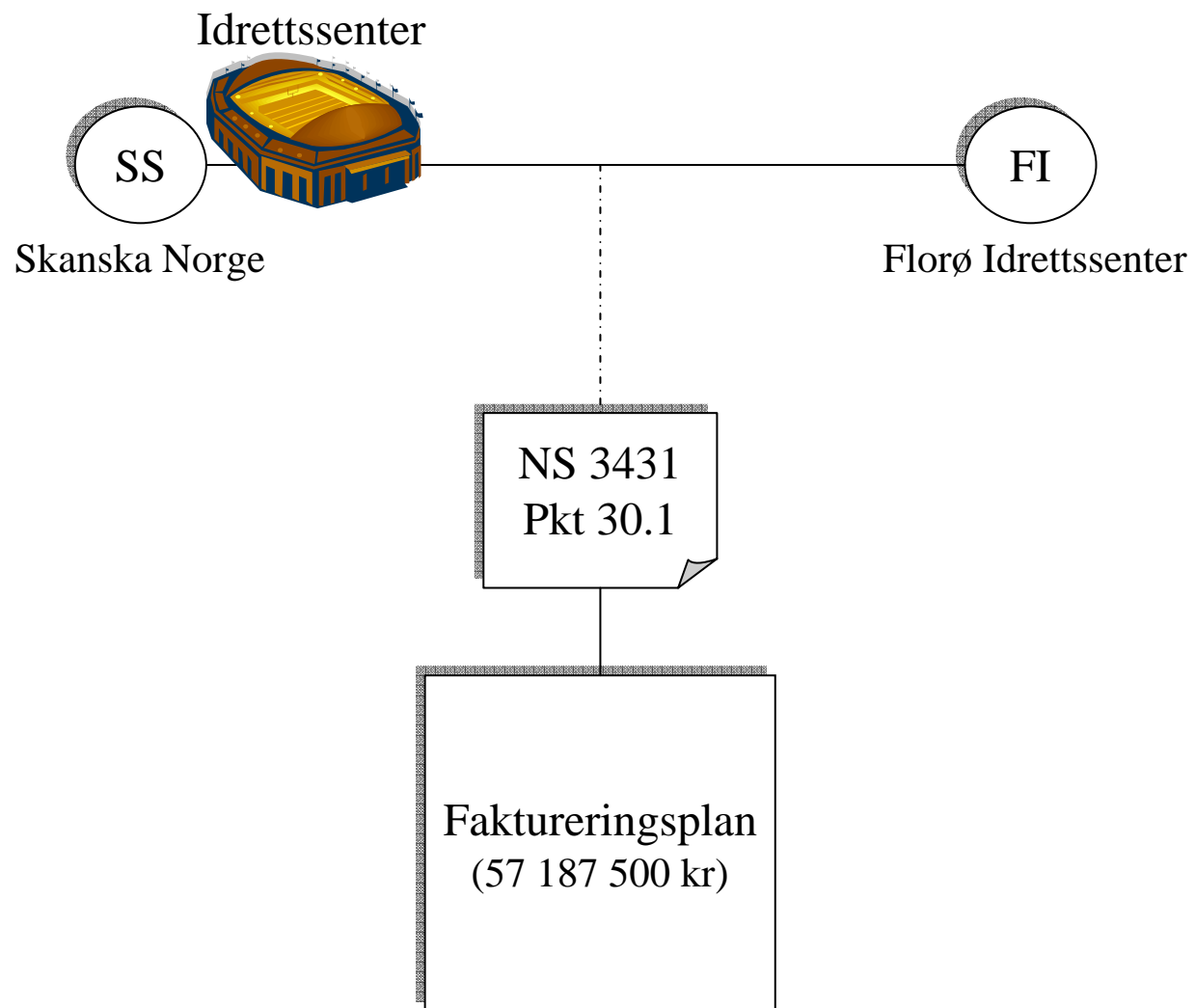

Flerbrukshall

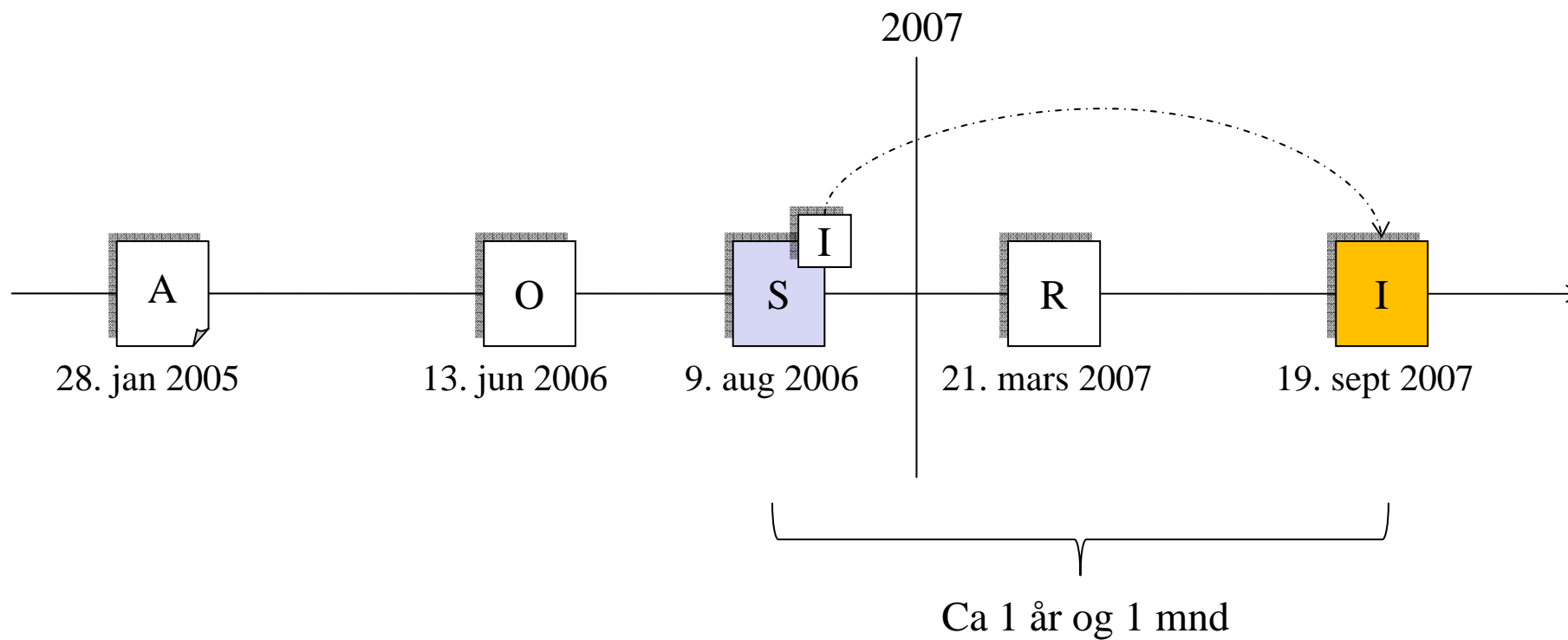
Kontraktsforholdet:

De enkelte fakturaene - spesifikasjonsnivået:

	Spesifikasjon	Tot. Fakturert	Tidl. Fakturert	Denne Periode
NB! {	Utført pr. 20.03.2006	45 750 000,00	44 400 000,00	1 350 000,00
	– Innest. 7,5 % avg.pliktig.	-3 431 250,00	-3 330 000,00	-101 250,00
	25 % MVA	10 579 687,50	10 267 500,00	312 187,50

Tidslinje:

Problemstillingen:

NS 3431 punkt 36 andre og tredje ledd:

”Slutfaktura skal omfatte alle totalentreprenørens krav, bortsett fra krav knyttet til arbeid som er utsatt til etter overtagelse.

Krav som tidligere er fremmet, men ikke avgjort eller betalt, skal gjentas i forbindelse med sluttoppgjøret dersom disse krav fremdeles opprettholdes. Hvis ikke skal kravene betraktes som frafalt.

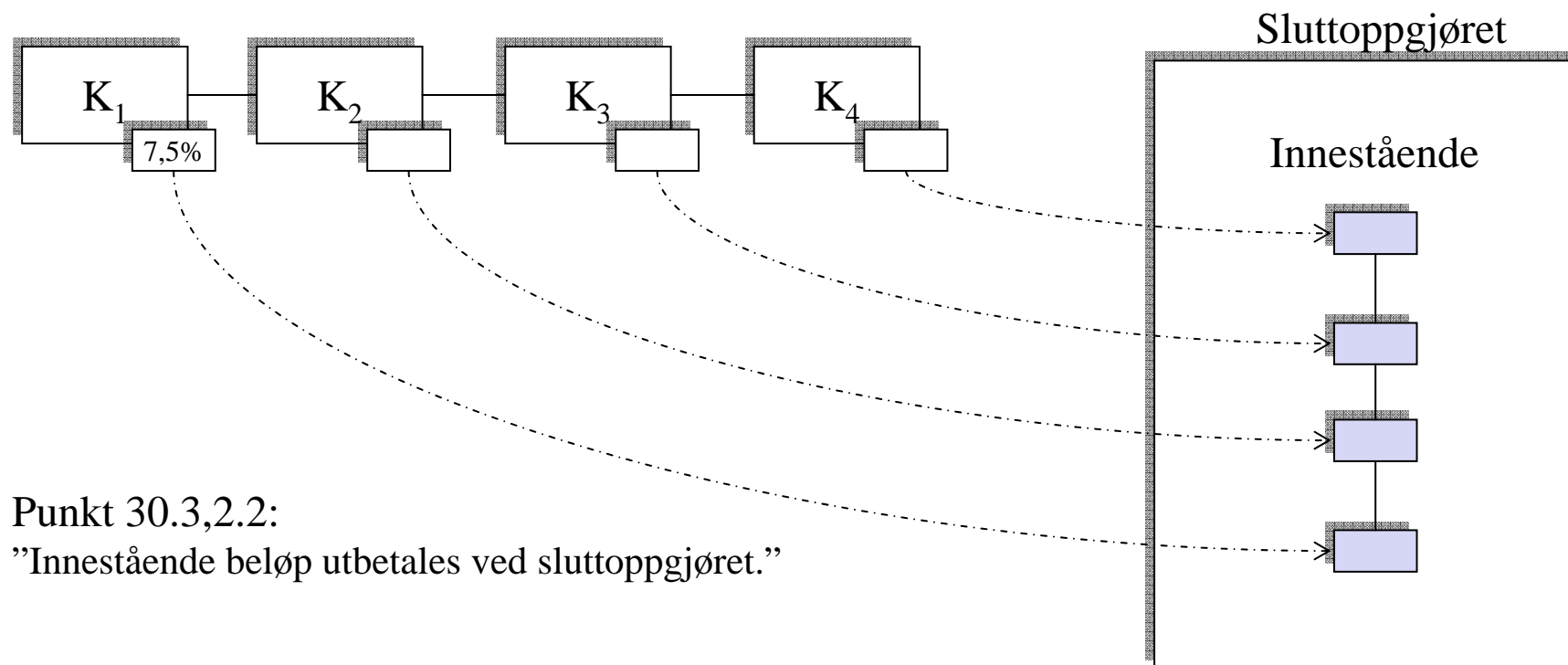
Krav som ikke er medtatt i sluttoppgjøret, kan ikke fremsettes senere...”

2 Systembetragtning – utbetaling av innestående er kjernen i sluttoppgjøret

Utbetaling av innestående er en integrert del av sluttoppgjøret:
Det eneste kravet som per definisjon skal utbetales ved sluttoppgjøret

Punkt 30.3,2.2:
"Innestående beløp utbetales ved sluttoppgjøret."

3 Høyesteretts prinsipale standpunkt

- Ikke nødvendig at innestående blir tatt med i sluttoppstillingen

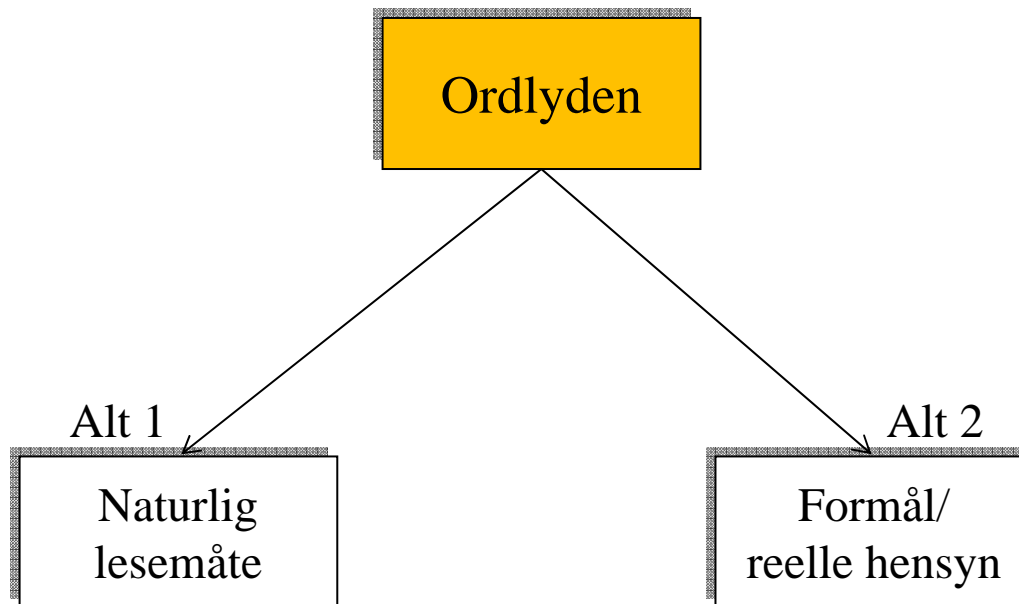

3.1 Innledning – tolkingsstilen

Den problematiske ordlyden:

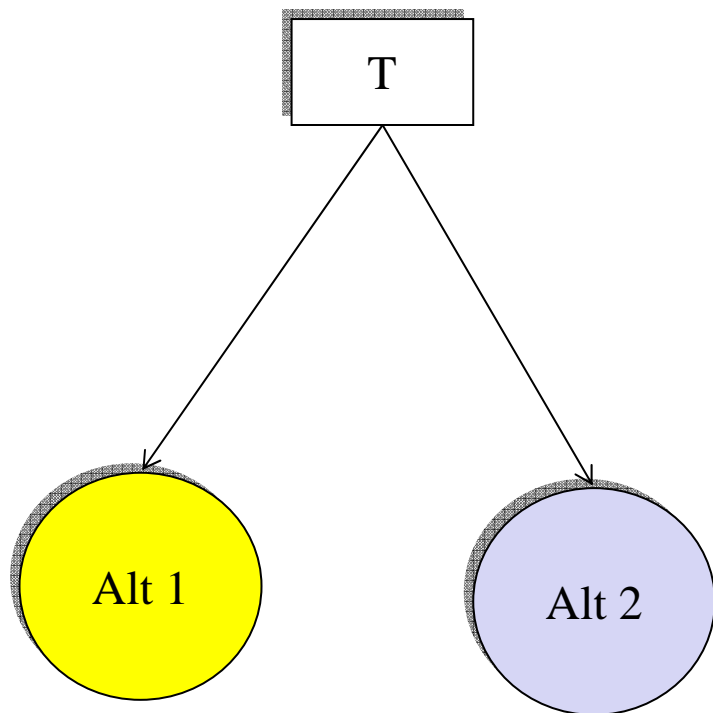

HR-2010-1427 avsnitt 44:

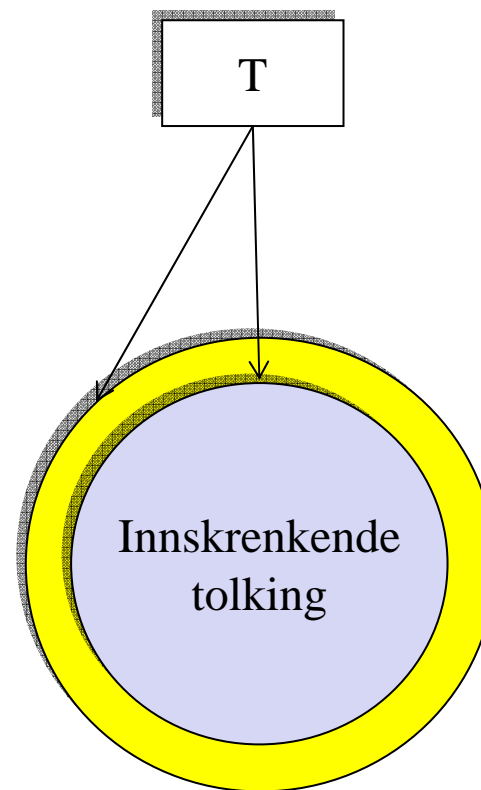
Se også HR-2010-01875 avsnittene

”Det foreligger ingen holdepunkter for at partene har hatt noen felles forståelse av disse bestemmelsene. Spørsmålet om hvordan kontraktsforholdet mellom partene skal forstås, må da avgjøres ut fra en **objektiv fortolkning** av bestemmelsene. Det at bestemmelsene må tolkes objektivt, innebærer imidlertid ikke at de utelukkende skal tolkes ut fra hva en naturlig språklig forståelse av bestemmelsene tilsier.

NB! { Bestemmelsenens ordlyd må blant annet leses i lys av de **formål** de skal ivareta, og andre **reelle** hensyn. ”

HR-2010-01875
Valg mellom to tolkingalternativer

HR-2010-1427
Innskrenkende tolking av vid ordlyd

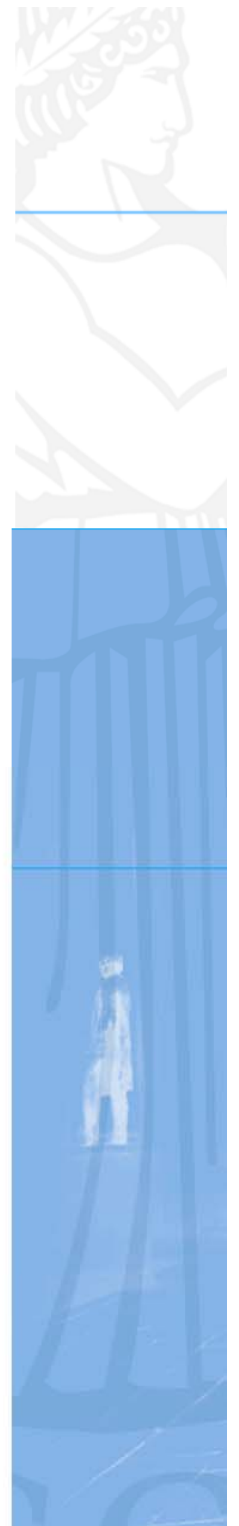
HR-2010-01875 Drift og vedlikehold av vei:

Flertallet avsnitt 59:

”For kontrakter mellom profesjonelle parter må det foreligge sterke grunner for å fravike det tolkingsalternativ som følger av en naturlig forståelse av ordlyden, jf. Rt. 2000 side 806, 2002 side 1155 og 2003 side 1132. Dette gjelder i særlig grad for spørsmål som er regulert av standardkontrakter som er blitt til ved forhandlinger mellom interesseorganisasjoner. Når NS 3430 punkt 7.5, jf. punkt 21.1 gir entreprenøren krav på å få erstattet ”merutgifter”, må dette etter en normal språklig forståelse begrenses til *faktisk påløpte kostnader*.”

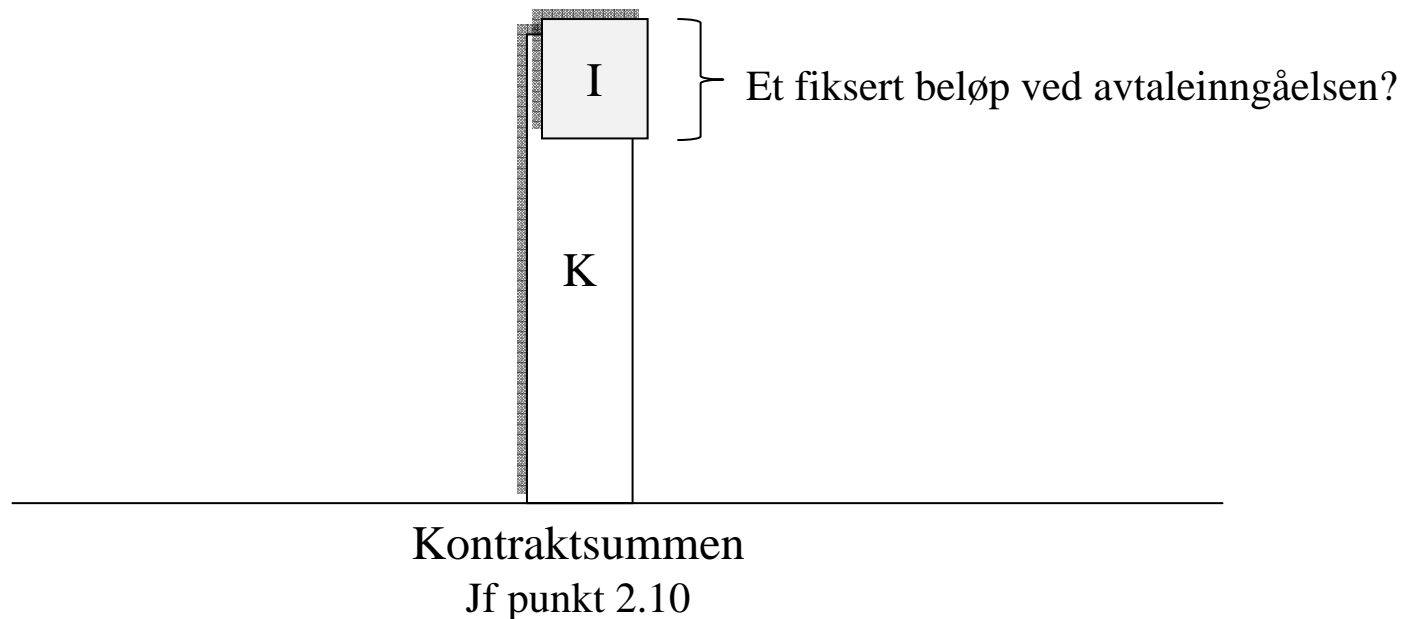

3.2 Formålsbetraktning

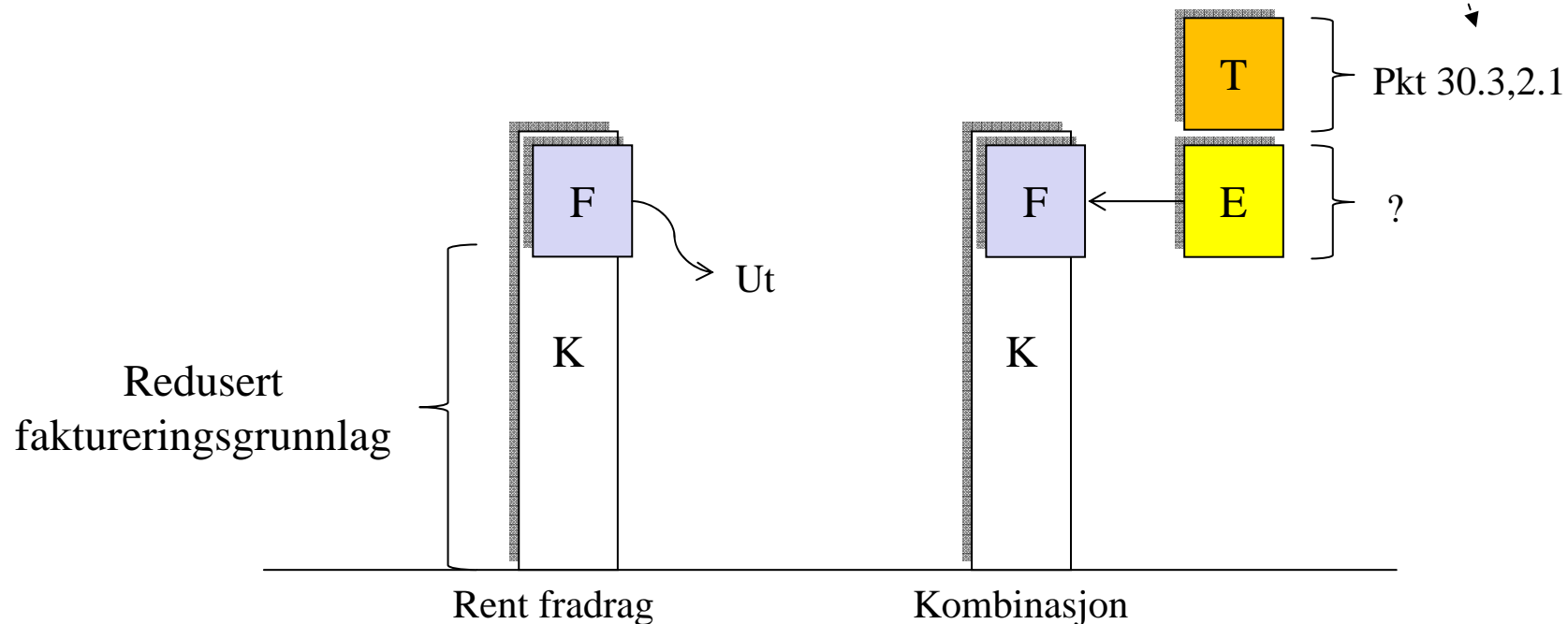
Avsnitt 45: ”Formålet med bestemmelsen om sluttoppgjør er å få avklart det totale mellomværendet mellom partene.”

Avsnitt 46: ”Etter NS 3431 har byggherren krav på å holde tilbake som innestående 7,5 % av kontraktsvederlaget. Det totale krav på innestående er dermed **definert ved inngåelsen av kontrakten.**”

Betydningen av punkt 30.3,2.1:

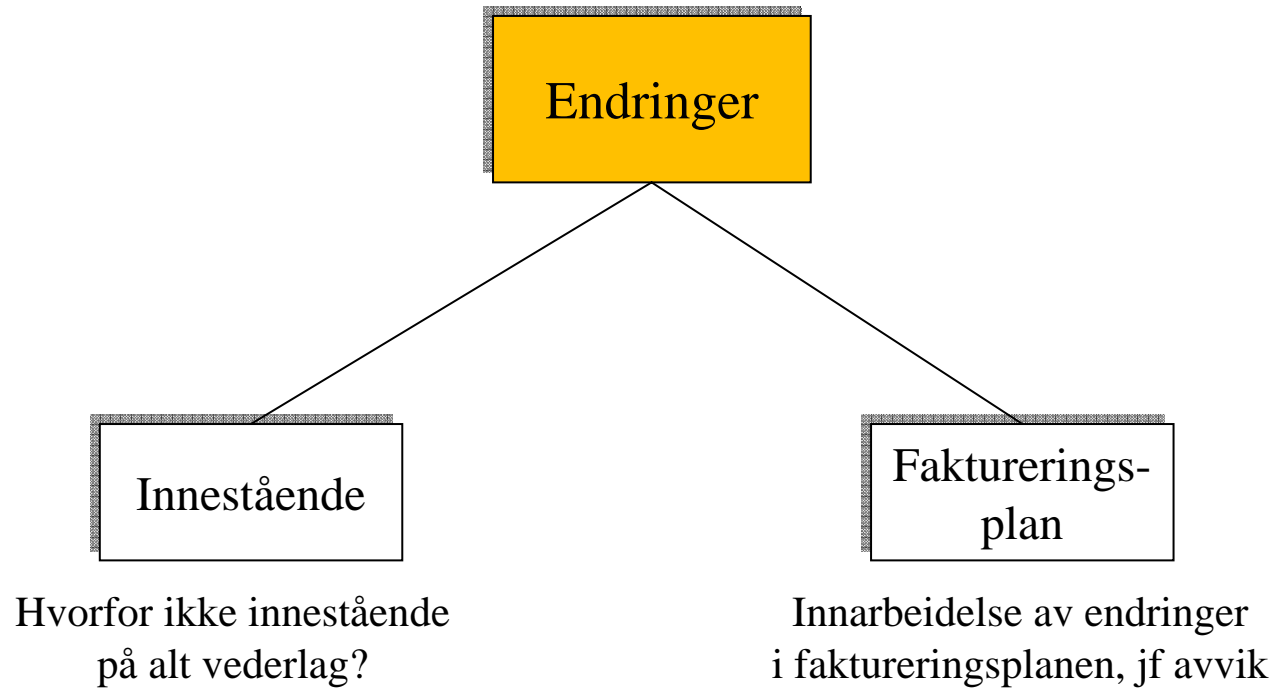
”Totalentreprenørens krav på øvrige vederlag betales fullt ut.”

Avdrag av kontraktsummen:

Vederlaget for det opprinnelig avtalte kontraktsarbeidet

Aktuelle problemstillinger:

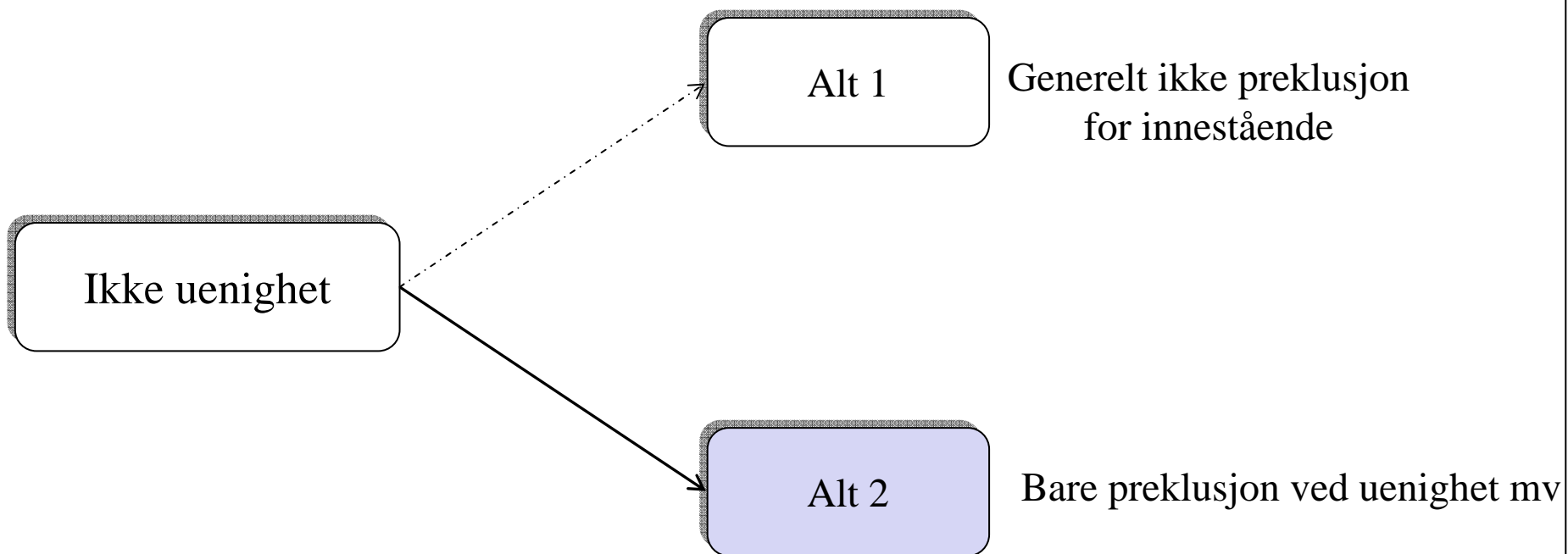
3.3 Rimelighetsbetraktning

Avsnitt 46: ”I de tilfeller hvor byggherren ikke bestrider at de arbeider som omfattes av kontrakten, er utført, er det derfor ikke noe behov for å kreve at entreprenørens krav på å få utbetalt det beløp som er tilbakeholdt som innestående, skal fremgå av slutfakturaen.”

Begrunnelse og tolkingsresultat:

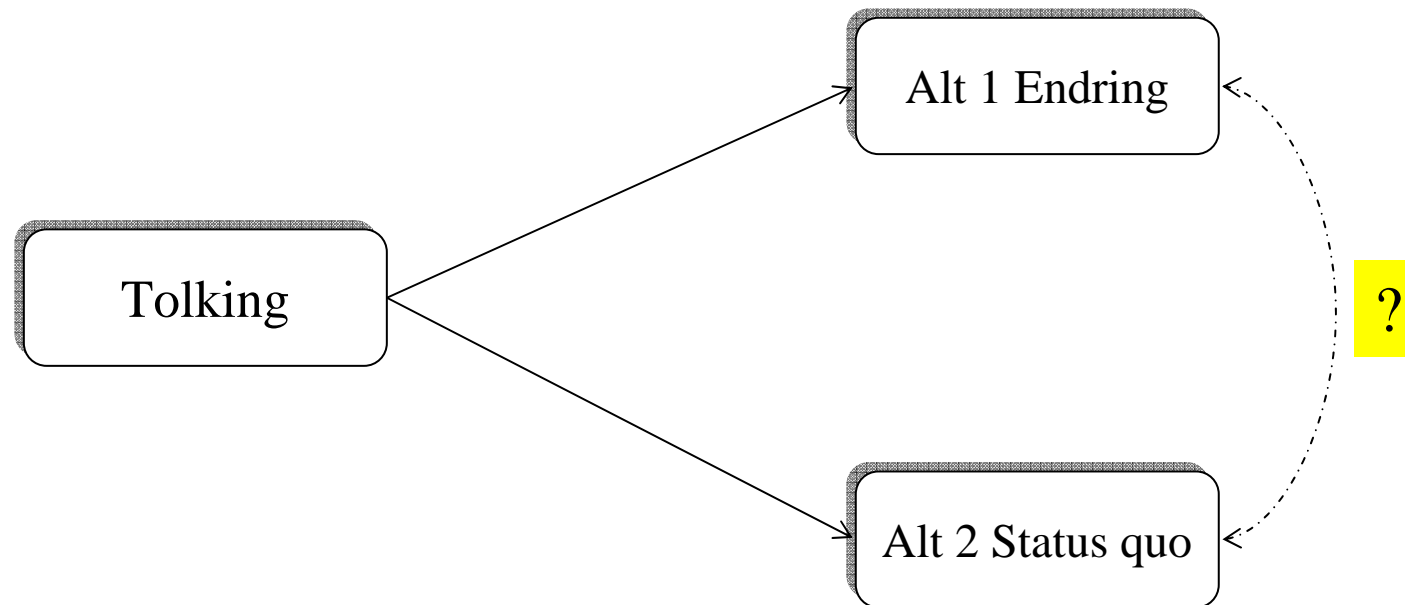

3.4 Forholdet til NS 8405

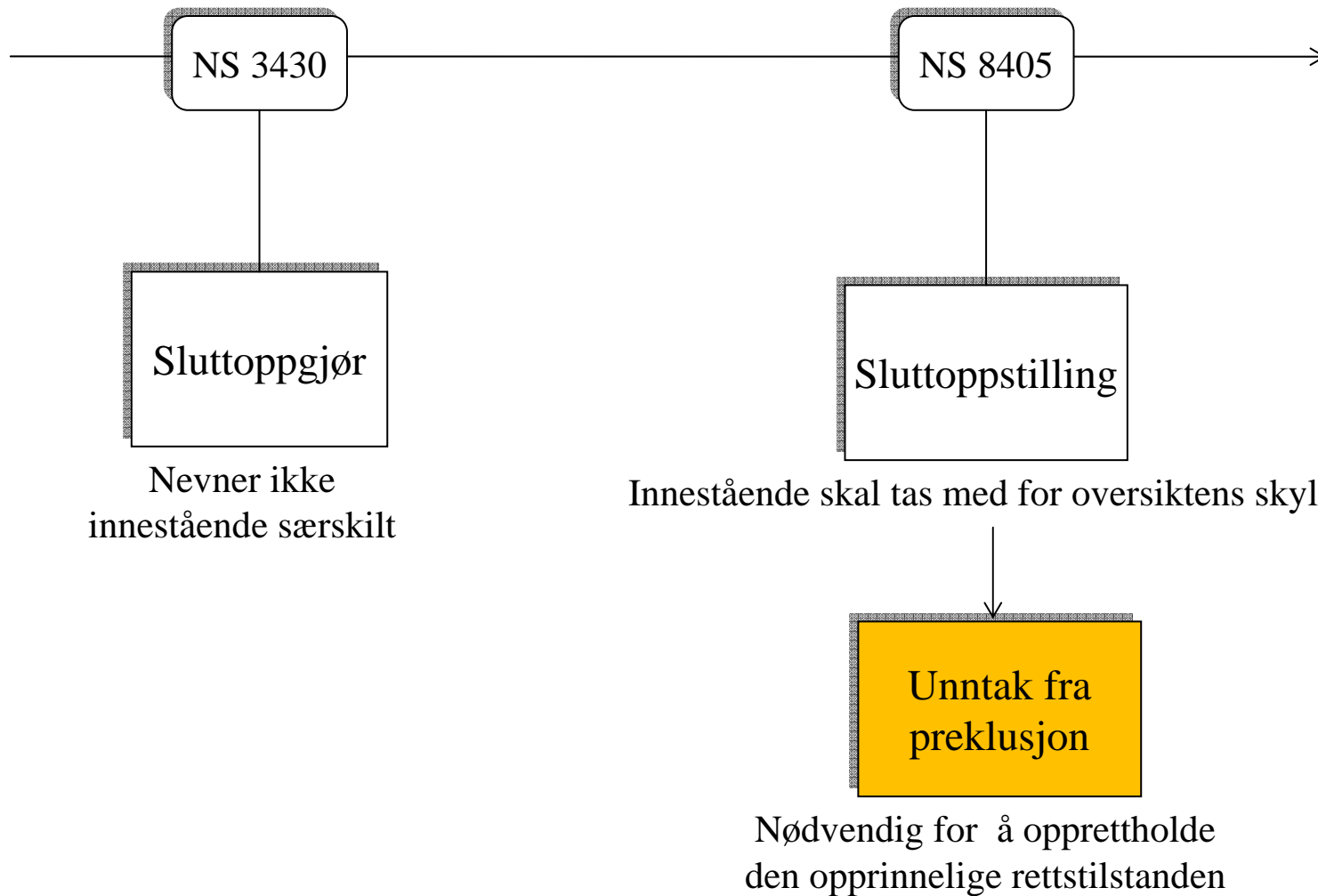

Betydningen av at NS 8405 direkte regulerer spørsmålet:

Pkt 33.1 fjerde ledd: "Dette gjelder likevel ikke ... krav på innestående etter 28.1".

Synspunktet til Høyesterett:

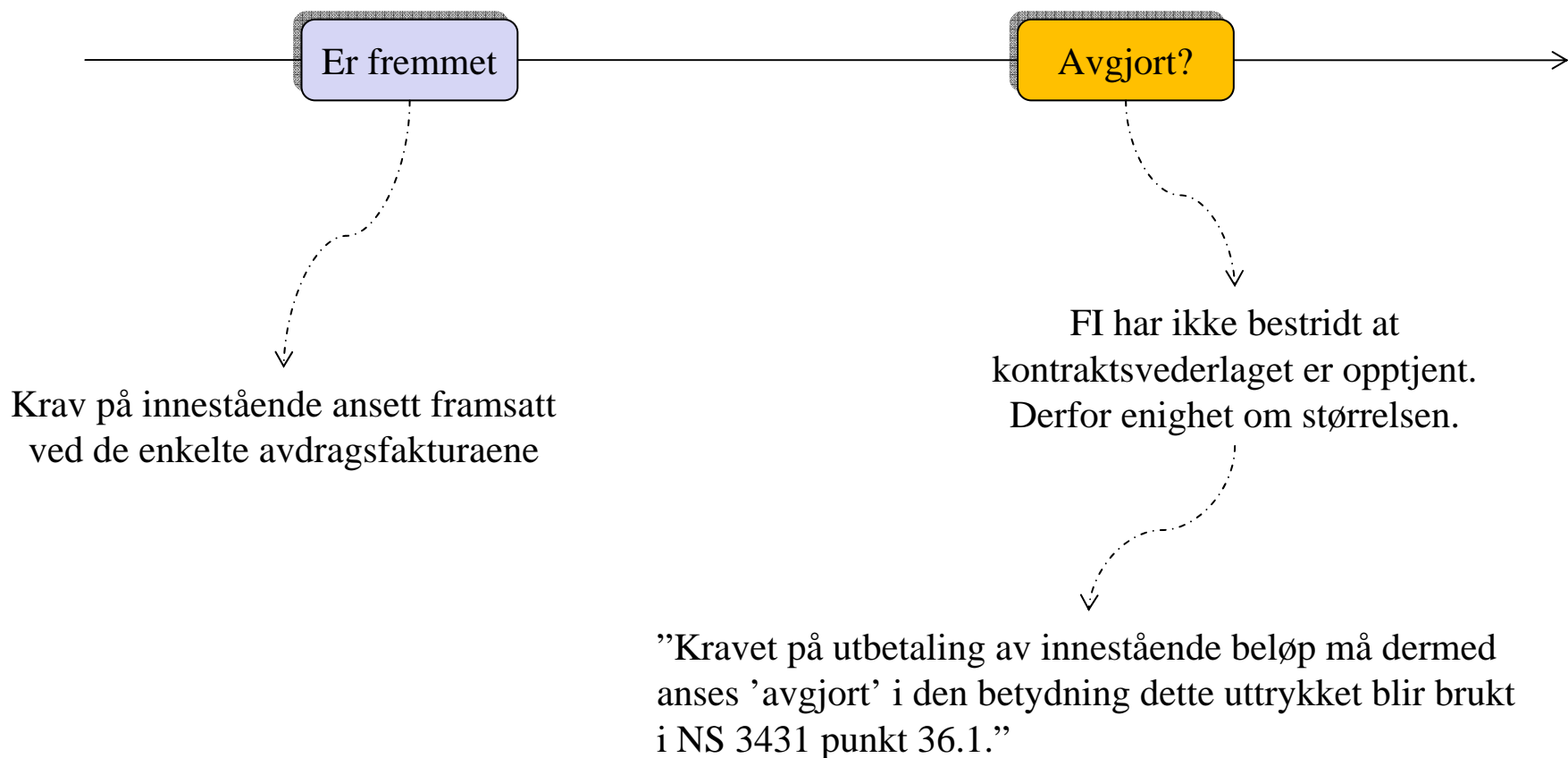

4 Høyesteretts subsidiære betraktning

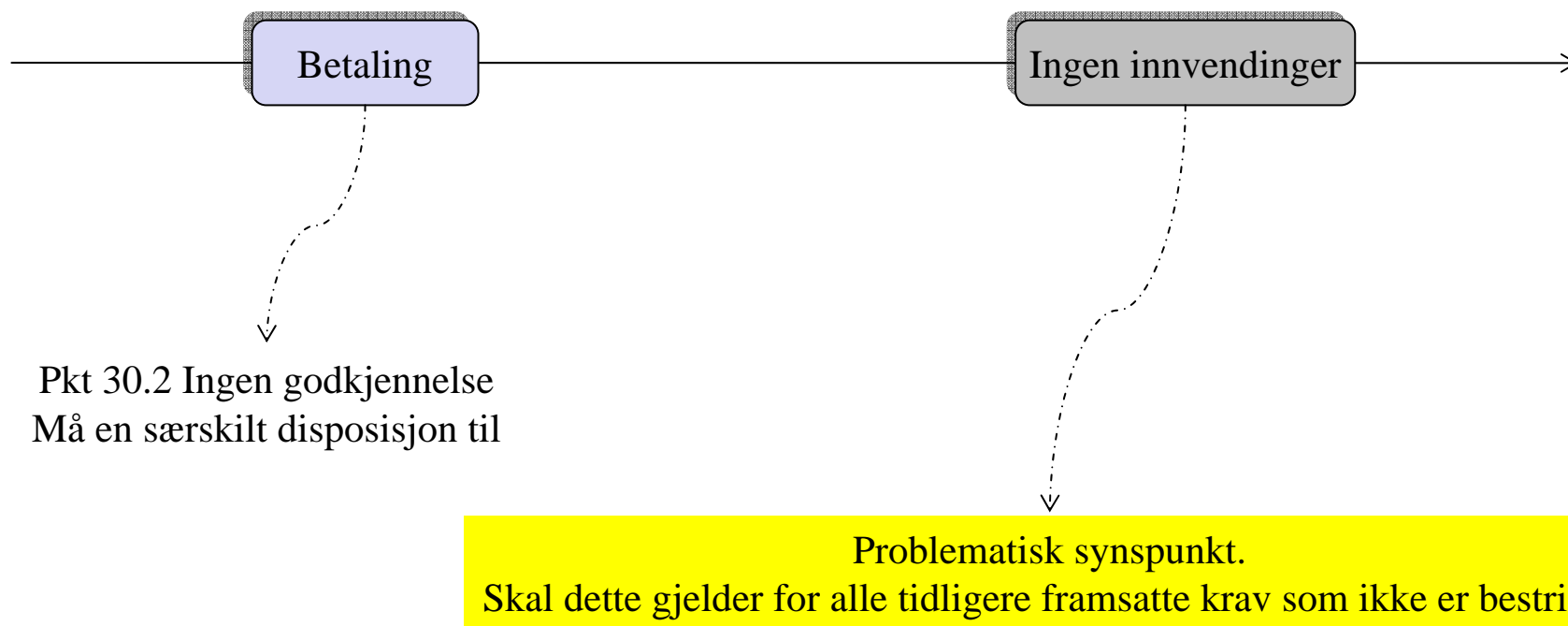
- Under enhver omstendighet var kravet ”avgjort”

Punkt 36.1 andre ledd – krav som er ”avgjort”:

Betydningen av punkt 30.2: (bestemmelsen er ikke tatt med i NS 8405)

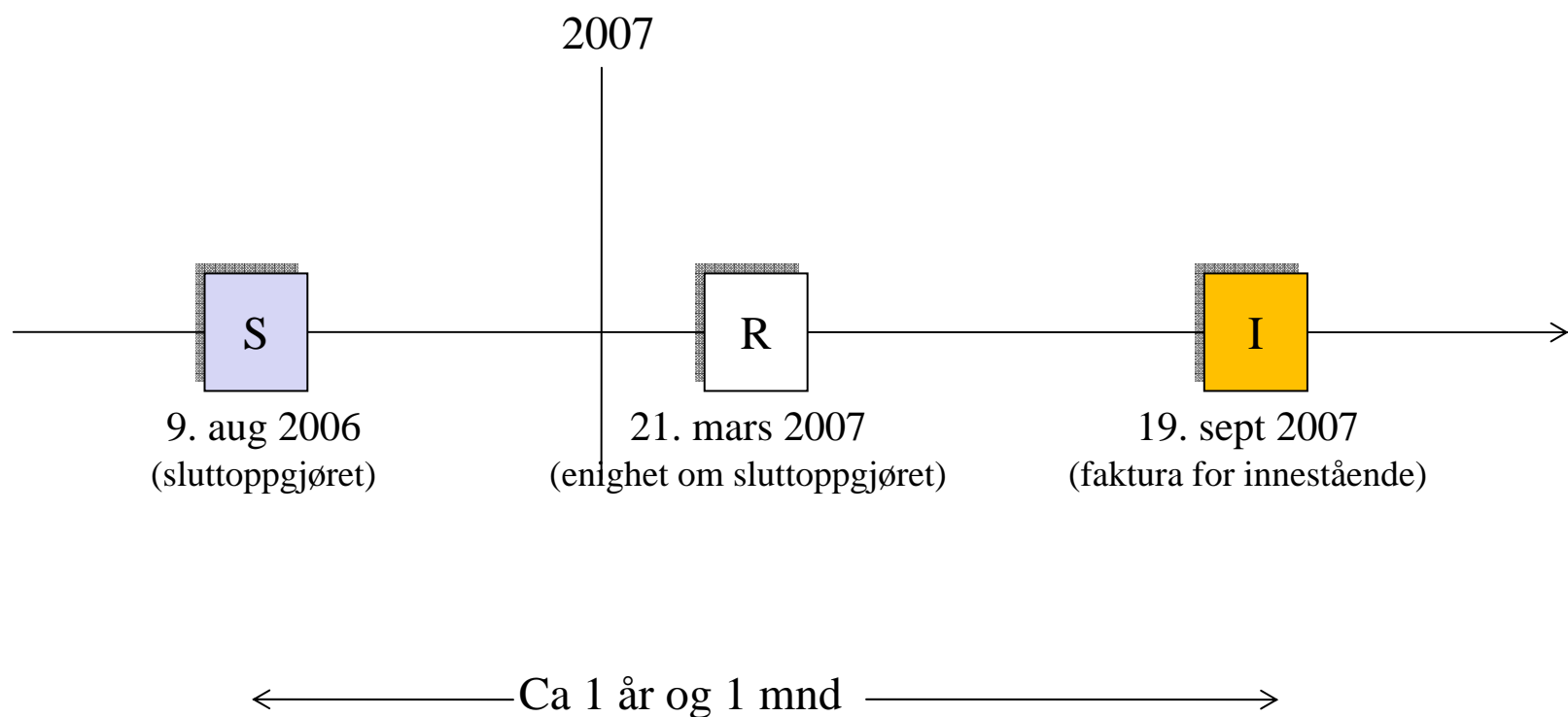

5 Gjelder det supplerende fristregler?

Hvilke frister gjelder for krav som ikke er prekludert av sluttoppgjøret?

Kjente krav som kan kreves utbetalt ved sluttoppgjøret.

Bare foreldelsesreglene som kommer til anvendelse. 3 år og 2 mnd etter overtakelse.

Lasse Simonsen

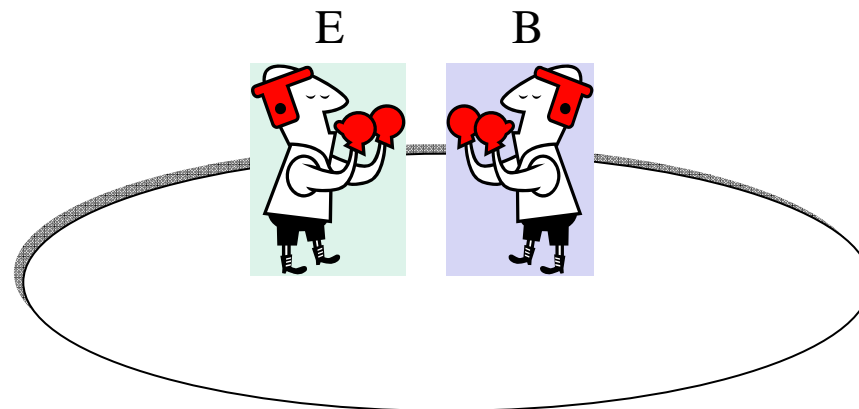

6 Enkelte avsluttende bemerkninger

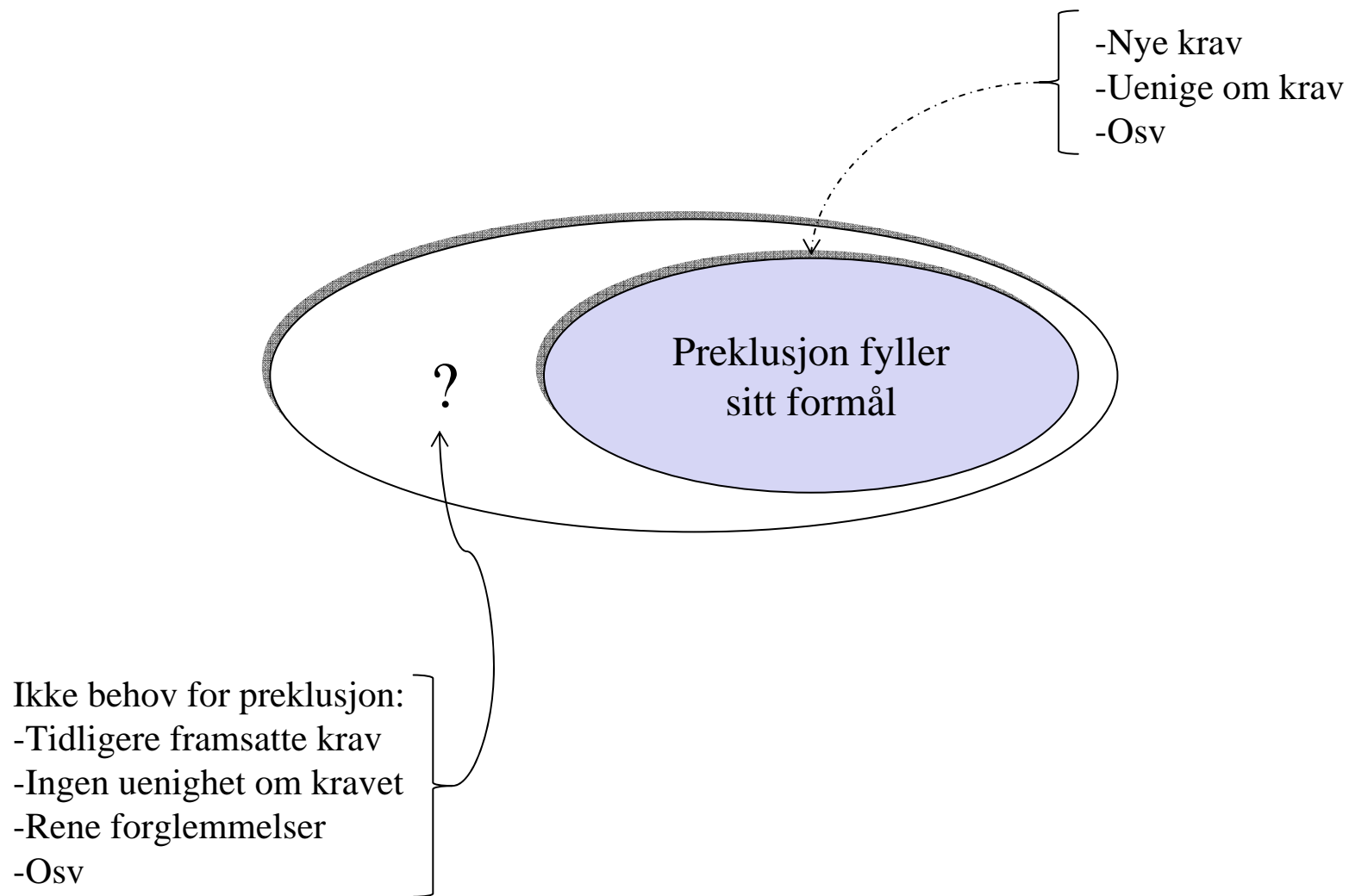
Sandvik, NS 3401, side 219:

”Formålet med nota for sluttoppgjør er at den skal gi en samlet, uttømmende og definitiv fiksering av entreprenørens vederlagskrav.”

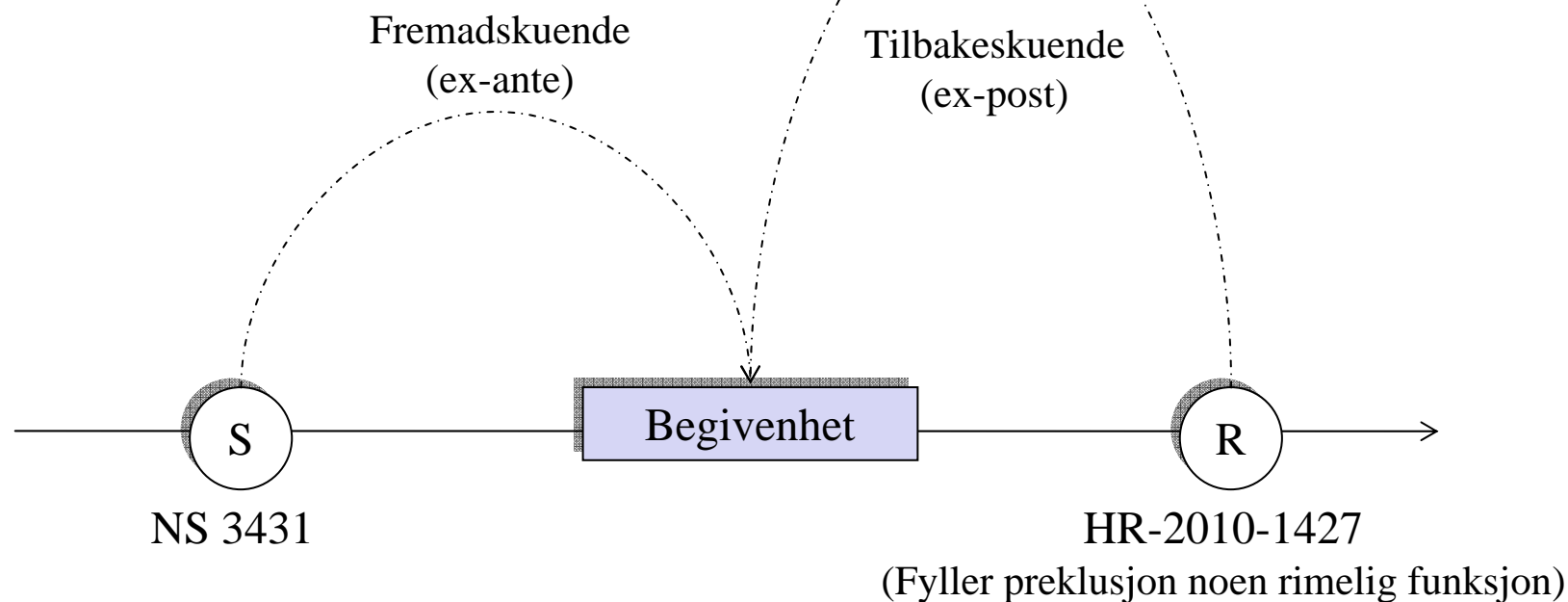

Sluttoppgjøret lager en fiksert arena som forhandlingene mellom partene må holde seg innenfor.

Hva med tilfeller hvor formålet med preklusjonen ikke slår til?

Generelle systembetragtninger kontra konkrete formålsbetragtninger (rimelighet):

Ikke behov for preklusjon:

- Beløpet fiksert allerede ved avtaleinngåelsen
- Beløpet gjort kjent under veis
- Beløpet er ikke bestridt av byggherren

Danske og svenske regler:

AB 92 § 22 Stk 7:

”Efter afleveringen fremsender entreprenøren en endelig og fullstændig Opgørelse, herunder over tilgodehavnder for alle ekstraarbejder. Efter at byggherren har modtaget denne slutopgørelse, kan entreprenøren ikke fremkomme med ydeligere krav – bort sett fra sådanne, der er taget specificeret forbehold om i slutopgørelsen.”

AB 2004 § 22 Stk 7:

”För entreprenörens fordringar avseende entreprenaden gäller en prskriptionstid om sex månader räknat från entreprenadens godkännande.” Osv.

7 Sak C-314/09 Strabag

- Culpa som ansvarsgrunnlag, i enhver form, er i strid med håndhevelsesdirektivet

